

บทนำ

เอกสารฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อรายงานผลการดำเนินงาน “โครงการจัดทำเอกสารประมวลผลงานเกี่ยวกับกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา” โดยคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมร่วมกับสำนักวิจัยและพัฒนาเป็นผู้ดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมาย และการสนับสนุนด้านงบประมาณจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในรายงานผลการดำเนินงานขั้นต้นฉบับนี้มีสาระสำคัญที่นำเสนอ 4 ส่วน ดังนี้

(1) **บทนำ** กล่าวถึงหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ขอบเขตการศึกษา วิธีการศึกษา และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

(2) **ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับทะเลสาบสงขลา** กล่าวถึงข้อมูลพื้นฐานโดยสรุปเกี่ยวกับทะเลสาบสงขลา ประกอบด้วยความเป็นมา สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคม ปัญหาที่สำคัญของทะเลสาบ และทะเลสาบสงขลาในอนาคต

(3) **ผลการดำเนินโครงการ** กล่าวถึงผลการดำเนินโครงการจัดทำเอกสารประมวลผลงานเกี่ยวกับกลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาโดยสรุป ประกอบด้วยสรุปที่มา เป้าหมาย และลักษณะของผลงาน สรุปประเด็นปัญหาและความรู้ในภาพรวม สรุปประเด็นความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ สรุปประเด็นความรู้ด้านสังคมศาสตร์ สรุปบทบาทของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์และสรุปผลการประชุมสัมมนา

(4) **สรุปและข้อเสนอแนะ** กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยคณะผู้ศึกษาประมวลจากเอกสารรายงานผลงานประเภทต่าง ๆ ร่วมกับการความคิดเห็นจากการประชุมสัมมนา

(5) **สรุปประเด็นความรู้จากเอกสาร** กล่าวถึงประเด็นความรู้ที่ประมวลจากเอกสารรายงานที่รวบรวมได้โดยแยกตามผลงานโดยสรุป

1.1 หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยคณาจารย์ นักวิจัย และนักศึกษาจากคณะและหน่วยงานต่างๆ ได้ดำเนินโครงการศึกษาวิจัย และให้บริการทางวิชาการเกี่ยวกับลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในหลายประเด็นและในหลายรูปแบบ แต่จนกระทั่งปัจจุบันลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลายังคงมีปัญหามากมายประการที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขอย่างมีประสิทธิภาพ

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมร่วมกับสำนักวิจัยและพัฒนา ในฐานะหน่วยงานของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งมีพันธกิจเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ได้ตระหนักในปัญหาดังกล่าว และเห็นสมควรที่จะเข้ามาดำเนินการตามนโยบายของมหาวิทยาลัยในการร่วมแก้ไขปัญหาของลุ่มน้ำฯ ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการดำเนินการร่วมกันอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอนที่ชัดเจนจนสามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาที่มีประสิทธิผลและอย่างมีประสิทธิภาพได้ ทั้งนี้ในขั้นตอนแรกเห็นสมควรดำเนินการรวบรวมเอกสารรายงานและประมวลผลงานของคณาจารย์ นักวิจัย และนักศึกษารวมทั้งบทบาทอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาทั้งหมด และสรุปประเด็นความรู้ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา เพื่อที่จะนำไปวิเคราะห์ปัญหา ศักยภาพ และเสนอแนะบทบาทที่เหมาะสมซึ่งมหาวิทยาลัยควรดำเนินการต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์

- (1) รวบรวมเอกสารรายงานการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- (2) สรุปสภาพปัญหาและประเด็นความรู้ที่เกี่ยวข้องจากเอกสารรายงานที่รวบรวมได้
- (3) ศึกษาและสรุปบทบาทของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- (4) วิเคราะห์และสรุปบทบาทที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในอนาคต

1.3 ขอบเขตการศึกษา

- (1) รวบรวมและศึกษาเอกสารรายงานการศึกษาวิจัยของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่เกี่ยวกับลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- (2) ประมวลและสรุปสถานภาพและปัญหาของลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาจากเอกสารรายงานที่รวบรวมได้
- (3) ประมวลความรู้ที่ได้จากผลการศึกษาวิจัย ตามเอกสารรายงานที่รวบรวมได้ ซึ่งได้มีการนำไปใช้หรืออาจนำไปใช้แก้ไขปัญหาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ตามผลการศึกษาในข้อ (2)

- (4) ศึกษาและสรุปบทบาทของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ในด้านต่างๆ เช่น
- การเรียนการสอน (เช่น การใช้ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเป็นพื้นที่ศึกษาในการเรียนการสอน)
 - การวิจัย (เช่น การศึกษาวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของนักวิจัย)
 - การบริการทางวิชาการ (เช่น การศึกษาวิจัยเพื่อแก้ปัญหาหรือตอบสนองความต้องการของ องค์กร หน่วยงานอื่น ๆ หรือสังคมในภาพรวม)
 - การจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการบริการทางวิชาการ (เช่น การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา การจัดสถานที่สำหรับโครงการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ)
 - การอำนวยความสะดวกในการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้อง (เช่น การอำนวยความสะดวกการจัดการ ประชุม สัมมนา หรือร่วมเป็นคณะกรรมการ หรือเลขานุการ คณะทำงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ฯลฯ)
- (5) วิเคราะห์และสรุปบทบาทที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในการมีส่วนร่วมในจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในอนาคต

1.4 วิธีการศึกษา

- (1) กำหนดขอบเขตของเอกสารรายงานและกรอบเวลาที่จะดำเนินการรวบรวม
- (2) รวบรวมเอกสารรายงานที่เกี่ยวข้องและสามารถรวบรวมได้
- (3) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลขั้นต้นและจัดทำเอกสารประกอบการประชุมสัมมนา
- (4) ประชุมสัมมนาคณาจารย์ นักวิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง
- (5) จัดทำสรุปผลการศึกษาวិเคราะห์และนำเสนอรายงานต่อมหาวิทยาลัย

1.5 การจัดประชุมสัมมนา

การจัดประชุมสัมมนามีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้คณาจารย์และนักวิจัยของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่เป็นเจ้าของผลงาน และผู้ทรงคุณวุฒิในพื้นที่ได้ร่วมพิจารณาและแสดงความคิดเห็นต่อผลการศึกษาระดับต้นโดยคณะผู้ศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

- (1) ความสมบูรณ์ของเอกสารรายงานผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- (2) สภาพปัญหาและประเด็นความรู้ที่เกี่ยวข้องจากเอกสารรายงานที่รวบรวมได้

- (3) บทบาทของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในด้านอื่น ๆ
- (4) บทบาทที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในการร่วมจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในอนาคต

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- (1) ได้เอกสารสรุปผลการศึกษาวิจัยของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่เกี่ยวกับลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา
- (2) ทราบสรุปสภาพปัญหาและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องจากเอกสารรายงานในข้อ (1)
- (3) ทราบบทบาทของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในปัจจุบัน
- (4) ได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทที่เหมาะสม ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในการจัดการลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาในอนาคต